

ЦЕНТЪР ЗА ИЗСЛЕДВАНЕ НА ДЕМОКРАЦИЯТА

СОФИЯ 1113, УЛ. „АЛЕКСАНДЪР ЖЕНДОВ“ № 1
ТЕЛ.: 971 3000, ФАКС: 971 2233
CSD@ONLINE.BG WWW.CSD.BG

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Г. № 16/к.д. 16/13
Дата 17.07.2013

Изм. № 84/15.07.2013 г.

к. д. 18/2013

З.о. Вангелина
к. д. № 16/13
17.07.13 г.

ДО
Г-Н ДИМИТЪР ТОКУШЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Уважаеми г-н Токушев,

В отговор на Ваши писма с изх. № 16/к.д.16/2013 и изх. № 18/к.д./2013 от 05.07.2013 г., приложено Ви изпращам становище, подготвено от екип на Центъра за изследване на демокрацията, по конституционни дела № 16/2013 г. и № 18/2013 г.

С уважение,

Владимир Йорданов
Изпълнителен директор

Приложение: Становище от Център за изследване на демокрацията относно конституционни дела № 16/2013 г. и № 18/2013 г.

СТАНОВИЩЕ

от

Център за изследване на демокрацията

относно

конституционни дела № 16/2013 г. и № 18/2013 г.

Уважаеми конституционни съдии,

Настоящото становище е изготвено в отговор на получените писма с изх. № 16/к.д.16/2013 и изх. № 18/к.д./2013 от 05.07.2013 г., изпратени от председателя на Конституционния съд, с които Центърът за изследване на демокрацията е поканен да представи становище в качеството му на заинтересувана страна по конституционни дела № 16/2013 г. и № 18/2013 г.

След като се запознахме с предоставените документи и доводите на народните представители, подали двете искания до Конституционния съд, стигнахме до следните заключения:

Относно конституционно дело № 16/2013 г.

В искането си до Конституционния съд група народни представители молят да бъде установена несъвместимост и да бъдат обявени за прекратени пълномощията на народния представител г-н Делян Пеевски на основание чл. 72, ал. 1, т. 3 от Конституцията на Република България (КРБ).

Видно от цитираните документи, към момента на избора си за председател на Държавна агенция „Национална сигурност“ на 14 юни 2013 г. г-н Пеевски е народен представител. Неговите пълномощия като такъв са възникнали с обявяването му за избран от Централната избирателна комисия с Решение № 2652-НС от 17.05.2013 г. и последвалото полагане на клетва по време на първото заседание на ХІІ Народно събрание. Така възникналите пълномощия на г-н Пеевски като народен представител не са прекратени на нито едно от изчерпателно посочените основания по чл. 72, ал. 1 КРБ.

На 14 юни 2013 г. с решение на Народното събрание г-н Пеевски е избран за председател на Държавна агенция „Национална сигурност“ (ДАНС). Фактическият състав за заемането на длъжността председател на ДАНС е описан в Закона за Държавна агенция „Национална сигурност“ (ЗДАНС) и включва избор от Народното събрание по предложение на министър-председателя (чл. 8, ал. 1 ЗДАНС), полагане на клетва пред Народното събрание (чл. 8а, ал. 1 ЗДАНС) и подписване на клетвен лист (чл. 8а, ал. 2 ЗДАНС). Тъй като и трите елемента от фактическия състав са изпълнени, от 14 юни 2013 г. г-н Пеевски е законосъобразно заема длъжността председател на ДАНС. Подаването на оставка като народен представител, както и последващото сключване на съответен договор с министър-председателя, са последици от възникналото правоотношение, а не елементи от фактическия състав. В подкрепа на това могат да се разглеждат и фактическите действия, извършени от г-н Пеевски непосредствено след встъпването му в длъжност – участие в съвместна среща с главния прокурор и министъра на вътрешните работи, получаване на достъп до

кабинета на директора на ДАНС, както и поредица публични изяви, отразени от средствата за масово осведомяване.

Депозираната в деловодството на Народното събрание оставка не води автоматично до прекратяването на пълномощията на народния представител. Конституцията недвусмислено посочва, че при подаване на оставка, пълномощията на народния представител се прекратяват с решение на Народното събрание (чл. 72, ал. 2 КРБ). Такова решение Народното събрание не е гласувало, а оттеглянето на подадената оставка, извършено от г-н Пеевски на 17 юни 2013 г., възпрепятства възможността от този момент нататък този въпрос въобще да бъде разглеждан от парламента.

Решението на Народното събрание от 19 юни 2013 г., с което се отменя решението за избор на председател на ДАНС, е юридически факт, който води само и единствено до прекратяване на правомощията на г-н Пеевски като председател на ДАНС занаяпред. Решението на Народното събрание за избора на председател на ДАНС остава валидно (видно и от последвалото му обнародване в „Държавен вестник“) и е породило своите правни последици за периода от приемането до отмяната му. През този период г-н Пеевски заема длъжността председател на ДАНС и всички негови действия, извършени в това му качество, биха породили правни последици в съответствие със закона.

От горепосоченото е видно, че **през периода от избора му за председател на ДАНС на 14 юни 2013 г. до отмяната на решението на Народното събрание на 19 юни 2013 г. г-н Пеевски се намира в условията на несъвместимост по смисъла на чл. 68, ал. 1 КРБ, тъй като едновременно с пълномощията си като народен представител заема и друга държавна служба.** Според чл. 72, ал. 1 КРБ тази несъвместимост е основание за **предсрочно прекратяване на пълномощията на народния представител**, а според чл. 72, ал. 2 КРБ органът, компетентен да установи тази несъвместимост и да прекрати пълномощията на народния представител, е Конституционният съд.

Въз основа на изложените аргументи смятаме, че Конституционният съд, на основание чл. 72, ал. 2 КРБ във връзка с чл. 72, ал. 1 КРБ, следва да **установи наличие на несъвместимост между пълномощията на народен представител и заемането на друга държавна служба** (в конкретната хипотеза – председател на ДАНС) и да **прекрати предсрочно пълномощията на народния представител г-н Делян Пеевски.**

Относно конституционно дело № 18/2013 г.

В искането си до Конституционния съд група народни представители молят да бъде установена несъвместимост и да бъдат обявени за прекратени пълномощията на народния представител г-н Иван Иванов на основание чл. 72, ал. 1, т. 3 КРБ.

Видно от цитираните документи, **към момента на назначаването си за заместник-министър на вътрешните работи на 19 юни 2013 г. г-н Иванов е народен представител.** Неговите пълномощия като такъв са възникнали с обявяването му за избран от Централната избирателна комисия с Решение № 2652-НС от 17.05.2013 г. и последвалото полагане на клетва по време на първото заседание на XLII Народно събрание.

От искането на групата народни представители не става ясно дали г-н Иванов е действително назначен за заместник-министър на вътрешните работи, тъй като се цитира публикация на интернет страницата на Министерския съвет и се отправя молба до Конституционния съд да изиска служебно издадените от министър-председателя

заповеди. В зависимост от това дали има издадена заповед за назначаване на г-н Иванов за заместник-министър на вътрешните работи предлагаме две алтернативни тълкувания.

Ако заповед за назначаване не е издадена по надлежния ред, липсва основание за предсрочно прекратяване на пълномощията на народния представител Иван Иванов, тъй като не е налице несъвместимост по смисъла на чл. 72, ал. 1, т. 3 КРБ. Публикуването на информация за назначаването, независимо от източника, не поражда никакви правни последици.

Ако г-н Иванов е назначен със заповед, издадена по надлежния ред от министър-председателя, то тази заповед е достатъчно основание г-н Иванов да заеме длъжността заместник-министър на вътрешните работи. От този момент нататък г-н Иванов се намира в състояние на несъвместимост по смисъла на чл. 72, ал. 1, т. 3 КРБ, тъй като едновременно с пълномощията си на народен представител изпълнява и друга държавна служба (в конкретната хипотеза – заместник-министър). Наличието на тази несъвместимост е основание за предсрочно прекратяване на пълномощията на г-н Иванов като народен представител. Съгласно чл. 72, ал. 2 КРБ органът, компетентен да установи несъвместимостта по чл. 72, ал. 1, т. 3 КРБ, е Конституционният съд.

В искането от групата народни представители се твърди, че г-н Иванов е бил освободен от длъжност със заповед на министър-председателя. Ако се установи, че подобна заповед е издадена, то г-н Иванов следва да бъде заместен от друг народен представител без възможност пълномощията му на народен представител да бъдат възстановени. Чл. 68, ал. 2 КРБ допуска възстановяване на пълномощията само на народните представители, избрани за министри. В този смисъл е и практиката на Конституционния съд, според която: „Недопустима е каквато и да било аналогия или разширително тълкуване на чл. 68, ал. 2 от Конституцията. Текстът визира конкретно и изключително само една категория висши длъжностни лица – министрите” (Решение № 4 от 1993 г.). Доколкото хипотезата с назначаването на г-н Иванов за заместник-министър остава извън приложното поле на разпоредбата на чл. 68, ал. 2 КРБ, то неговите пълномощия като народен представител не могат да бъдат възстановени.

Въз основа на изложените аргументи смятаме, че Конституционният съд, на основание чл. 72, ал. 2 КРБ във връзка с чл. 72, ал. 1 КРБ, следва да установи наличие на несъвместимост между пълномощията на народен представител и заемането на друга държавна служба (в конкретната хипотеза – заместник-министър на вътрешните работи) и да прекрати предсрочно пълномощията на народния представител г-н Иван Иванов.

Екип на Центъра за изследване на демокрацията

София, 15 юли 2013 г.